



### УКРАЇНЦІ З НОРТ САЙДУ В ПИТСБУРГУ ПРОСЯТЬ ДОПОМОГИ

ПИТСБУРГ (Па.). — Понад сто українських родин упали жертвою останньої повені в громаді Норт Сайд у Пितсбургу.

Для допомоги zorganizовано комітет, у склад котрого ввійшли: предсідник Михайло Лейбик, касієр Йосиф Опалка й секретар Іван Цвік.

За обчисленнями українського допомогового комітету, шкоди українців у громаді виносять понад 85,000 доларів. Люди знаходяться в тяжкій біді. У катастрофі потерпіло багато членів товариства ім. Богдана Хмельницького, 118 відділу У. Н. Союзу.

Природня річ, громада не може покрити шкоди й потребує помочі від тих, що можуть допомогти. — Іван Цвік.

### РОЗКРИВАЮТЬ ШПОНАЖУ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Перед субкомітетом сенату для справ виховання й праці ведеться далі переслухання в справі промислової шпонажі.

Гібер Бленкенгорн, економіст для Краєвої Ради Промислових Відносин, предложив комітетові довезти низку фактів про шпонажу проти робітників та страйколомну роботу різних організацій. Найактивнішою страйколомною організацією показується „Ліга Американської Свободи“ (Американ Либерті Ліг), котра наймає страйколомів, промислів та адвокатів для ломання всяких страйків.

По Бленкенгорні свідком на переслухання виступав Вилієм Грін, президент Американської Федерації Праці, котрий давав яскраві приклади шпонажі проти робітників. Він подавав імена різних шпигунських і страйколомних організацій та казав, що деякі ставлє підприємства з наближенням страйку спроваджували собі машинні кріси проти своїх робітників.

### КОРАБЕЛЬНИЙ СТРАЙК.

САН ФРАНЦИСКО. — Місцеві відділи юнії корабельних вантажників відмовилися виладувати товари з корабля „Санта Роза“, як цей приїхав сюди з Нью Йорку.

Цей страйк викликало ліве крило юнії під провідом Бриджеса.

Товариство власників кораблів постановило поборювати страйк усіми засобами.

### ХОЧУТЬ УРЯДОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ВІДБУДОВИ ФАБРИК.

ВАШИНГТОН. — Палата послів прийняла пропозицію свого комітету, щоб уряд визначив 50 мільонів доларів на позички для відбудови фабрик, знищених в останній повені.

### СЛІДСТВО КОНГРЕСУ ПРОТИ СУДДІ.

ВАШИНГТОН. — Слідство сенату проти федерального судді Ритера з Флориди вже на укінченню. На основі слідства сенаторам предложать низку питань, від відповідей котрим буде залежати, чи конгрес буде обвинувачувати суддю.

Ритерові закидують, що він брав неправно від свого бувшого канцелярського співника великі суми грошей, що він по обняттю судейського уряду вів далі свою адвокатську канцелярію в різних справах та брав за це гроші.

### ОБВАЛ ЗАХОПИВ ЛЮДЕЙ У КОПАЛЬНІ.

МУС РИВЕР (Нова Скошья). — У місцевій копальні золота обвалилася земля та захопила лікаря Робертсона, його копальняного співника й одного робітника.

Дві доби ратункові відділи працювали з машинами, щоб добитися до привалення, але мусіли нарешті покинути всяку надію, бо підчас їх роботи скоївся під землею ще один обвал.

### МОСКОВСЬКИЙ ЛЕТУН ХВАЛИТЬСЯ ОСЯГОМ.

СТРЕТФОРД (Конетикот). — Борис Сергієвський каже, що він доставив на літаку системи Сікорського з ладунком 500 кілограмів на висоту 27,950 стіп.

З таким тягаром люди дісталися літаком досі на висоту 18,642 стіп.

### НАСЛІДКИ ПОДАТКУ?

НЬО ЙОРК. — На бенкеті „Американського Арбітраційного Союзу“ в готелю Астор заявив президент організації, що в Нью Йорку слідно поважний занепад торговельного руху. Він принищував цей занепад стягнаною містом 2-процентового податку при всяких продажах на допомогу для безробітних.

### ЗА ОПОДАТКУВАННЯ ЛЮКСУСУ.

ТРЕНТОН (Нью Джерзі). — Нижча палата легіслатури стейту Нью Джерзі прийняла закон про податок на люксові річі.

З кожної пачки 20 папіросів стейт буде брати 2 центи податку. З кожного продажу косметиків вартости 20 центів стейт візьме 2 центи. З усіх вступів на забави податок буде виносити 4 проценти. Звільнені від податку будуть тільки забави, на котрі вступ не коштує понад 10 центів.

### ДО „ЧЕСНОР“ КОМПАНІ.

Як відомо, на Волині розпочалась епідемія „припинень“ та „притримань“ вїтїв та інших гмінних достойників. Ще не пробули на своїх становищах і половину призначеного часу, а вже мусять покутувати за ріжні прогрішення. Ось з Почаєва повідомляють, що там пішов на „покуту“ вїтї Микола Свідерський. За якісь „фінансові“, чи інші недокладности помандрував до „Іванової хати“. Ой, тяженко покутують волинські самоврядні вибори зперед двох років.

### КИНУВ ЖІНКУ ДО ПЕЧІ.

В фінляндській місцевості Виборг викрили жакхливий злочин. Перед кількома місяцями пропала десь у таємничий спосіб дружина шюфера Суля Ніколі, Вільгельміна. Полїція перевела в цій справі слідство і викрила злочинця. Виявилось, що Ніколі підчас колотнечі з дружиною кинув її до печі від центрального огрівання і вона живцем згоріла. Ніколі признався до злочину, заявляючи, що перед вкипненням жінки до печі отруїв її. Ніколі загрожує кара смерті.

### ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ГОРАХ БРІТІШ КОЛОМБІ.

Пятнадцять чоловіків, більшість з них ветерани в залізничній службі в горах Брітїш Коломбі, стратили життя, коли відорваний тендер ударив у них з швидкістю метеора у сніжнім засипі на схід від Ревелстоку, Б. К. Величезний тендер такого типу, якого вживається в горах, відорвався від льомотиви, що тягнула його догори і пігнав у долину цілого мілью та вдарило робітників, що робили на дорозі, старанючись поставити насад на рейки льомотиви, що зсунулася в сніг. 6 робітників, пожалічених, забрано до шпиталю. Між убитими є українці, японці, фінляндці й інші народности. В списі убитих є К. Вагілевський, секційний роїрник з Ревелстоку, 31-літній і Г. Дурда. Між пораненими бачимо такі імена, як Д. Д. Косар, Л. Вітала і Й. Мізута.

### КОНКОРДАТ З КАРАЇМАМИ І МУЗУЛМАНАМИ.

Польський сойм ухвалив проект закону про відносини польської держави до віроісповідання караїмів і магомедан, яким признано внутрішню автономію.

Цікаво, що православна церква дотепер не має ніякого законного конкордату, а у відношенні до неї панує „тимчасовий стан“.

### МЕТЕОРИТ ТВЕРДШИЙ ЯК ДІЯМАНТ.

Біля озера Валенс на Угорщині знайдено метеорит. Це одноціла брила з маси, дотепер незнаної на землі. Відкриттям поцікавився геологічний інститут університету в Будапешті та виділегував окрему комісію для дослідження метеориту. Комісія ствердила, що невідома маса, з якої складається метеорит, є куди твердша як діамант. Тепер ведуть розсліди над устїяненням гаштунку маси, що творить метеорит.

### ПРОТИ РИТУАЛЬНОГО УБОЮ.

Т-во опіки над звірятами в Луцьку вислало до центральних властей у Варшаві окремий меморіал, в якому домагаються знести ритуальний убій звірят. Цей меморіал підписало багато осіб та організації, що перше мовчали про жидів.

### ФАЛЬШИВІ 100-ЗЛОТОВІ БАНКНОТИ В СТРИУ.

В склепі Натана Шенфельда якийсь молодий елегантний добродій у товаристві молоді жінки купив дві сорочки за 12 злотих і дав купцеві 100-злотовий баннот. Купець баннот розміняв, а шойно фальшиві ствердив, що баннот фальшивий. Полїція шукає цього добродія.

### ВИБУХ ГАЗІВ.

У горальні Гонсецького в Бережниці Королівській, жидачеського повіту, вибух збірник газів. Один робітник, Кость Калапач, був тяжко поранений. Його відвезли до лічниці в Стрию. Вибух спричинила нафтова лампа, з якою необережно обходилися робітники при напаві кітла.

### СУДЯТЬ ЗЛОДІВ.

Окружний суд у Рівному на вїзідній сесії в Дубні засудив Леона Невярського, інструктора пожежної сторожі в дубенському повіті, за зловживання грошей, побораних від низових „стражницьких організацій“, на 1 рік тюрми й позбавлення громадських прав на 2 роки. Той сам суд засудив на три роки тюрми за обманство Абрама Айзенберга. Він мав тайне „бюро подань“, а обманював тим способом, що вкладав до конверт чистий папір і казав самим висилати листи поштою, ніби як готові „подання“.

### ПЛЯНУЮТЬ БУДОВУ ДОРОГИ З ЕДМОНТОНУ ДО АЛЯСКИ І НА СИБІР.

Денник „Калгарі Гералд“ оголосив, що капіталісти з Нью Йорку і з Лос Анджелесу плянують будову дороги з Едмонтону до Аклавін, а звідти до Аляски. Далі між Аляскою і Сибіром мали би побудувати підморський тунель. У той спосіб автам можна би було їхати з Америки через Канаду, Аляску, поїд пролив Берінга на Сибір. Кошту будови тої дороги обчислено на 500 мільонів доларів. Ті, що тої дороги уживалиб, мали би з ошлат повернути капіталістам витрачені кошти.

### ЖІНКА НЕ БУДИЛА ЧОЛОВІКА ДВА ДНІ.

Два дні лежав мертвий на підлозі в кухні Андрій Зелінський в Бофало, Н. Й., але його жінка не журилася ним, а спокійно робила свою роботу. Вона думала, що він умищений заснув на крислі, зсунувся на підлогу, отже тільки відкрила його коцом і дальше робила свою роботу. Два дні ходила довкола нього, аж тоді сказала сусідці: „З Андрієм мабуть щось недобре, бо вже два дні не рухається“. Сусідка поглянула на мертвого і покликала поліцію. Полїція лише ствердила, що він уже два дні був неживий.

### РАДІО В ЛІТАКАХ.

У Франції появилсь недавно декрет про обовязок інстальовати радіо в літаках що виконують постійну публичну комунікаційну службу.

### КОМУНІСТ-ПАЧКАР.

На пограничній стації Нагорелое арештували большевики цими днями данського комуніста Ергенсона під замітом пачкування дорожочинностей. Ергензен брав участь у зїзді заграничних комуністів, скликаних Димітровом до Москви. По зїзді Ергензен лишився же якийсь час у Москві. На границі звернули большевики увагу на велику скількість валіз Ергензена. Перевели в них ревізію і знайшли багато дорожочинностей. Ергензена арештували і відослали назад до Москви.

### ПОМЕР ГУЧКОВ.

У Парижі помер у 74 році життя відомий передреволюційний російський політичний діяч, Олександр Гучков. В історії російської революції його імя записане тим, що він їздив у 1917 році до царя, щоб намовити його до уступлення.

Гучков належав перед революцією до поміркованої конституційної партії октябристів і був свого часу президентом третьої думи. В уряді Керенського він був міністром війни. В 1920 році він зібрав на еміграції армію добровольців проти большевиків, однак його пляни не були ніколи переведені в життя.

### УМЕРЛА ЖІНКА ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ КИРИЛА.

В Аморбаху в Німеччині умерла велика княгиня Вікторія Фїодоровна, жінка великого князя Кирила, претендента до російського царського престолу. Княгиня мада 49 літ. Умерла на запалення легень.

### СТЕРИЛІЗАЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ В АЛЬБЕРТІ.

Міністер здоровья Крос предложив легіслатурі Альберті звіт про стерилізаційні операції, доконані минулого року в Альберті. Тих стерилізаційних операцій було в протягу року 84.

### НАПАД НА ПОЧТОВОГО ПІСЛАНЦЯ.

На поштового післанця Мечислава Овчарка в Торуні, що вїз на ровері почту і гроші в сумі 1,100 зл. до поштового уряду, напали два грабїжники і, побивши його до безтями, забрали гроші та ровер. Післанця підняли селяни, що їхали дорогою, і завезли на поліцію. В короткому часі зловлено обох бандитів, які призналися до грабунку і показали місце, де сховали гроші і ровер.

### РОЗКРИЩЕННЯ І ЗАКРІПОЩЕННЯ.

Дня 3 березня ц. р. минуло 75 літ від часу, коли в Росії скасували кріпацтво. Для українського народу була це дуже велика полєкша, але нікому тоді крізь думку не проїшло, що 70 літ пізніше буде введене знову кріпацтво большевицького типу, далеко жакхливіше від царського.

### ГОЛОД НА ПОЛІССЮ ПРИБИРАЄ ЖАХЛИВІ РОЗМІРИ

ВАРШАВА (Польща). — Польський уряд дістає звідомлення з Полісся, що там такий голод, якого не памятають найстарші поліщуки, що кажуть, що такого нещастя не було за їх життя, ні за життя їхніх батьків. Кількатижневі зимові дощі спричинили повінь у непамятних розмірах. Тепер під весну тисячі людей не мають буквально що їсти. Нема ні зерна, ні картоплі. Худоба вигинула, або випродано її заповідармо. Ратуючись перед голодовою смертю, люди зли зерно на засів. Хороби поширюються, а нема ні помочі, ні ліків.

На це положення звертали вже давно урядові увагу. Особливо багато писали про це українські часописи.

### СКЛІБКИ ДАЛА КОЛЯДА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

ЛЬВІВ. — Згідно з вимогою польської влади головна управа „Рідної Школи“ подала до прилюдного відома точний звіт з переведеної в цілім краю коляди, призначеної на потребу „Рідної Школи“. До каси головної управи влинуло з коляди в готівці 35,812 злотих і 68 сотиків. До цього не є вчислена, річ ясна, коляда з Америки.

### УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ МУЗЕЙ „СОКАЛЬЩИНА“.

СОКАЛЬ (Галичина). — В лютім вибрано управу музею, якому надано назву: „Сокальщина“ — Український Народний Музей ім. Андрія Чайковського при філії Т-ва „Просвіта“ в Сокалі. В музеї хочуть зберегти від повної заглади те, що протягом сотень літ нашої бувальщини видала з себе Сокальська Земля, а що буде доказом високої культури українського народу. Управа певна, що ті памятки старини збудуть у молодім поколінню гордість і любов до свого. Вони в часах найбільшого пригноблення скріплять віру, що народ з такою культурою не може згинуті. В комунікаті сказано, що по священних, міщанських і селянських хатах збереглися навіть дуже цінні памятки минувшини. Бож по землях Сокальщини ходив колись сам Хмельницький. Це все — наша історія. Все те мусить знайтись у музеї, й то в українському музеї.

### ПРАПОР З ЖІНОЧОГО ВОЛОССЯ.

ТОКІО (Японія). — Одному японському баталіону, що відходив до Манджурії, вручено прапор, зроблений з волосся японських жінок. Вісімсот громадян з Токіо, що належать до найвизначніших японських родин, веліли втяти собі волосся, з якого виткано цей оригінальний прапор. Побіч чорних і ясних кучерів молодих японських жінок не бракує свого волосся стареньких матерей і бабусь. Цілість створює мальовниче тло, від якого відбиває знак Ніпону: кружок сходячого сонця. На основі рішення мікада цей прапор одержуватиме в нагороду завжди найхоробріший полк японської армії.

### ІТАЛІЯ ХОЧЕ САМА РІШАТИ.

РИМ. — Щоб трохи ратувати престиж Ліги Націй, висилає Мусоліні свого повновласника на переговори з Комітетом 13, що займається італійсько-етіопським конфліктом. Але цей повновласник не має права входити в саму суть справи. Мусоліні є тої думки, що Ліга не може ніяким чином полагодити цього конфлікту. Його полагодить Італія, ведучи безпосередній пертрактації з Етіопією. Та цього не хоче етіопський цар. Він хотів би переговорювати при помочі Ліги Націй. Та шож, коли ця остання являється — трупом.

### СТУДЕНТИ СТРАЙКУЮТЬ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Більшість студентів вийшла на страйк. Домагається доходжень, хто саме спричинив останні студентські заворушення, підчас яких вбито одного комуніста.

### ПАПА ПРОТИ САНКЦІЙ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ПАРИЖ. — Папський нунцій зложив візиту французькому премієрові Альбертові Саро і звернувся до нього з проханнєм від папи, щоб Франція інтервенувала в Англії й не допустила до наложження санкцій проти Італії. Нунцій просив премієра переконати Англію, що вона нічого не зискає на тих санкціях. А без санкцій скорше буде можна закінчити війну в Етіопії.

### КИТАЙСЬКІ СКАРБИ НА ВИСТАВІ.

ГІБРАЛЬТАР. — Найшов на мільну британський корабель „Рампура“. Сталось це недалеко Гібральтарського проливу. Корабель везе з Лондону до Шангаю китайські дорожочинности, що вартують коло \$50,000,000. Запаковані вони в 90 сталевих паках. Вивезено їх з Китаю до Лондону на китайську виставу. Тепер китайський уряд збирає їх назад. Бура кидала довго кораблем і наробила шкоди. Але китайські дорожочинности є так запаковані, що навіть і найсильніші колибання корабля ім не пошкодять.



# НА БІЖУЧІ ТЕМИ

## ЧИ ПІДЕ ГІТЛЕР ПО УКРАЇНУ?

„Нью Йорк Таймс“ з останньої неділі містить статтю Шепарда Стовна під наголовком: Який буде найближчий крок Гітлера?

Виходить, що автор не сумнівається, що Гітлер тепер буде говорити за експанзію границь Німеччини. Не знає тільки автор, куди Гітлер наперед ударить: чи стане анектувати Австрію? Чи пічне відбирати німецькі краї від Франції, Данії, Польщі, Чехії й Литви? Чи буде добиватися назад утрачених у світовій війні колоній? Чи може піде по багату Україну, „котру багато нацистів хотіло би контролювати“?

Автор закінчує статтю: Який буде найближчий крок Гітлера, — а він може зробити їх багато, — Європа не знає. Однак це дуже правдоподібно, що як прийде ще одна криза в Європі, вона на словах не обмежиться.

Щож у такому випадку будуть робити ті українці, що в усякій кризі обмежуються на словах?

## ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ БІГОТЕРІЇ.

З нагоди Великодніх Свят радіо-станція „Доблю-О-Ар“ улаштувала апель за релігійну толеранцію.

У програмі виступали: о. Філіп Ферлонг, віцепрезидент колеції катедри Св. Патрика в Нью Йорку, в імені римокатоликів; о. д-р Росел Бові, ректор епископальної церкви, в імені протестантів; та д-р Абрагам Файнберг, рабін, в імені живів.

Вони всі виступили проти релігійної біготерії, себто упередження одної людини до іншої за віру.

Чи не час уже влаштувати таку програму релігійної терпимости між українцями? Чи не пора вже почати нам покінчити з взаємною релігійною нетерпимістю наших вір, що не дозволяє людям одної церкви засідати разом з людьми іншої віри в спільних комітеті, наприклад, для вшанування пам'яті Шевченка?

## ПЕРЕД ДОЛЕЮ НЕ ВТЕЧЕШ.

Ріжні заради придумують люди на теперішню кризу в промислах. Наприклад, криза в шовковим ткацьким промислі заставила фабрикантів пробувати двох способів.

Одна група фабрикантів у Патерсоні, Н. Дж., добачуючи все жерело своїх клопотів у домаганнях робітничих організацій завести кращі умови праці, стала виноситися з цієї околиці в інші, в нові, себто такі, де ще не було таких фабрик, думаючи, що там робітники не будуть зорганізовані. Одні перенеслися до недалекої Пенсильванії, але не багато часу минуло, а вже й там почали заводити робітничі організації, тому інші перенеслися аж у полудневі стейти, де за робітників у фабриках стають звичайно фермери, що не звикли до організації.

Та, як показує історія інших промислів, і фермери, що не знали організації, ставши робітниками, з часом додумуються до організації.

## ЧИ МОЖНА ЗАВЕРНУТИ ІСТОРІЮ?

З того декотрі фабриканти побачили, що не можна вітати від робітничих організацій в інші стейти, отже пробували втекти від лиха в інші бік. Думаючи про причини лиха, вони відкрили, що не було лиха давніше, коли ще не було великих фабрик з великою масою робітників у кожній фабриці. Думали вони, що можна втекти від лиха в цей спосіб, щоб привернути ті давні часи, ко-

ли, робітники робили кожний на своїм варстаті в приватній хаті.

Власники фабрик продали свої варстаті праці своїм робітникам на рати. Робітники робили на цих варстатах в своїх домах та продавали виробни фабрикентам, що тепер властиво не були фабрикантами, а гуртовими скупниками виробів. Робітники наклалися на цю новину як на вихід з промислових умов, що через боротьбу з фабрикантами вимагають великого напруження. Вони готові були працювати трохи довше, як у фабриці, готові були працювати з жінками, навіть з дітьми, щоби тільки стати незалежними від фабриканта.

Показується тепер, що й це не є зарада на лихо. Всі такі приватні хатні виробники побанкрутували. Ціни на вироби спали до руйніщого рівня.

Перестали робітники працювати. Пробували ратуватися організацією, але незалежна організація не встигла нічого пособити. Почали накінець продавати варстаті, і нині більшість з них готова вертатися назад до давніх умов.

Зробили пробу й збагатилися досвідом, що часу не можна назад завертати, що історія йде вперед, а не назад.

## ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА.

Телеграфують з Вашингтону слова з одної промови: „В Америці напущено в школи соціалізму й комунізму! І я кажу вам, що ми мусимо вигнати з краю цю потвору соціалізму, комунізму й анархізму, або ми пропади!“

Хто це так говорить в імені американців?

Це пані Джесі Николсон, президентка нової організації для спасення Америки, так званих „національних сторожів“ („нешенел сентинел“).

Що треба їсти, і що треба пити, щоби побачити цю потвору, пані Николсон не каже.

## ЯК ВИГНАТИ СМОКА З АМЕРИКИ?

На цястя, пані Николсон каже нам, що нам треба бити, щоби вигнати цю потвору з американських шкіл.

Отже перше: „Нашим клічем повинно бути: ні одного „джабу“ чужинцям, поки кожний американець не буде мати роботу!“

Отже тепер програма „національних сторожів“ уже ясна: смока соціалізму, комунізму й анархізму напустили в Америку чужинці, себто ненатуралізованих імігранти. За це їх має спіткати кара: відобрати їм роботу та дати американцям.

Та чи справді будуть мати всі американці роботу, як з роботи відправити всіх ненатуралізованих імігрантів? А що буде, як кому ще й тоді роботи не стане? А чи не впаде тоді на американців з роботами обов'язок удержувати „чужинців“ без робіт?

## ВИГАННЯ СМОКА З НАКОРІНКОМ.

Пані Николсон відай сама знає, що цей кліч: „Відберіть роботу чужинцям та даймо американцям!“ не вистарчає, бо вона підносить ще один кліч:

„Нам треба відправити з Америки всіх півосма мільона чужинців (себто ненатуралізованих імігрантів!). Тоді ми всі будемо мати роботу!“

Чи пані Николсон може бути того певна? Поверховно воно так виглядає дуже просто, але чи так воно буде?

Наперед, чи порахувала пані Николсон, що це буде коштувати зловити півосма мільона людей та відправити їх до краю їх походження? Адже можна припустити, що вони не дадуться так легко зловити,

що вони не вийдуть без процесів, і що вони вже всі покажуться безгрішними. Що буде, як кошти депортації кожного такого чужинця будуть виносити 300 до 500 доларів? Чи оплатиться Америці видати на цю ціль два до чотирьох мільярдів доларів?

А чи відослання півосма мільона душ з краю не відоб'ється нічим на американських промислах? Чейже на зроблення хочби півосма пари черевиків на рік теж треба робітників.

Іншими словами: чи, викладаючи „чужинців“ з Америки, не робить пані Николсон та її „національні сторожі“ так, як ця мати, що з водою з ванни вилляла й дитину?

## ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

### БОРІТЬБА ЗА СПАДЩИНУ КИЄВА.

Передовиця у „Свободі“ ч. 84. із 10. квітня б. р. осуджує нову нахабність москалів. Вона проявляється в тому, що тим разом москалі присвоюють собі український герб, загально тепер прийнятий тризуб, герб Володимиря Великого. Думаю, що нема українця, який не спалхнув би свитим огнем найвищого обурення на цю нову московську влізливість.

Мало того, що загарбали по-степенно українські землі, мало того, що знищили всяке політичне, ба навіть і культурне життя нашого народу. Що більше, вони присвоїли собі наше давнє ім'я „Русь“ і перекабатили його на двоєглядну „Росію“, а українців назвали зрадниками Руси. Большевики не могли загарбати імені України, то хоч знищили її рух перед світом, як рух зради „Руси“, а навіть і слов'янщини.

Підо впливом безупинних нахвлів і нечуваної нагінки царської православної місії перед війною ми втратили в Америці половину української еміграції, а крім того відштовхнено половину греко-католицьких закарпатських русинів від злуки з галицькими греко-католицькими українцями. Із великої громади українського походження осталася лише яка четвертина. Діти у-

країнських емігрантів із Закарпаття, Лемківщини, Холмщини і всіх українських земель Наддніпрянщини вживають отверто імені „Рошен“ в англійській мові. Вларі з уживанням цього імені йде погорда до українського імені й української ідеї.

Все те ми бачимо та знаємо і лише руки лозимо над таким нещастям. Замало цього, що ми свідомі розбою, якого dokonано на нас. Треба ще виказати нашу працю проти дальшого нахабства. Не лише те: треба нам, українцям, розпочати пляновий протинаступ і розпочати свідому боротьбу за вияснення молоді українського роду тут в Америці, звідки пішло оте історичне розбиття і зогидження українського імені. Може хоч вдається нам зробити нешкідливий для української ідеї яничарів українського роду.

Матеріалів та аргументів у нас багато. Маємо книжки в чужих мовах із 15-го, 16-го, 17-го та 18-го століття про Україну та український наріч; маємо мапи з точним означенням границь української території з першої половини 17-го століття; деякі з тих мап є в посіданні українців в Америці; деякі навіть має редакція „Свободи“. На них є написи „Україна“ так, якби це ми писали такі мапи сьогодні.

Є московські джерела та осуд про те, хто то видумав Росію і в якій цілі; є українські літописи, чи може колішні спільні „руські“ літописи, які виказують історичний розвиток імені „Україна“ вкупі з іменем „Русь“; маємо праці Борцака з Франції, Кубйовича з Галичини про історичні пам'ятники та теперішню силу українського народу.

Все те повинні ми використати для написання ядерної книжки в англійській мові, щоб доказати, що імя „Русь“ було тож саме з іменем „Україна“, а Україна те саме, що край козаків, і боротьба козаків за захищення України перед заломом монголів з Азії була ратунком для культури західної Європи. І на тій підставі ми маємо право домогатися від світа, щоб поміг нам у теперішній нерівній боротьбі із диким варвар-

ством евразійсько-большевицьким.

Наперед повинні це зрозуміти самі українці. Коли зрозуміють, повинні постаратися за фонди на таку працю. А потім намітити якусь „п'ятилітку“ й йти послідовно аж до бажаного успіху.

Д-р Семен Демичуч, Нью Йорк, Н. Я.

## ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕМБРАДЖ, ПА. Збори Бр. св. Духа, вік. 19-го квітня, в 7-й год. — Іван Новаковський, секр.

ФІЛДІДЕЛФІЯ, ПА. Збори Лобов, вік. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Василь Стриковський, секр. — Василь Стриковський, секр. — Василь Стриковський, секр. — Василь Стриковський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Микхала, вік. 147, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

СІРАКОУ, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, вік. 383, повідомляє членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. А. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

МІДЛІВ, Н. Дж. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ЛОНАТА, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

ПАНІОН, ПА. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Бр. св. Володимир, вік. 130, повідомляє членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. Повідомляємо членів, що збори відбуваються в нещасті, 19-го квітня, в 2-й год. — Григорій Стець, секр.

## Я. М. Б.

### ШТУКИ ІВАНА ХВОЩУКА

Ще нині, коли літнім вечором стану коло річки й пригадаю собі дитячі літа, пригадається мені один чоловік, що колись ходив берегами цієї самої річки, як той сирій журавель. Це був Іван Хвощук.

Добре це пам'ятаю його. Низька, кремезна стать, густі, навислі брови, під якими бігали швидко веселі очі, врешті козацький гарний вус. Ось вам і цілий Іван Хвощук.

Не було від нього в селі більшого весельчака. Де бувало показався, там, хочби, і який смуток був, усі зараз регочуться. Ще й словечка бувало не скаже, вусом тільки моргне, а люди вже й покладаються від сміху.

Та не був з нього добрий господар. Як рік Божий, так він усе поза домом. Надійде осінь, а Іван вечором мішок на плечі, свисне на свого Бровка, приятеля вірного, й гайда на борсуки. Всю зиму ходить як не за видами, то за лисами; як не за лисами, то за кунями й тхорами. Так уже, бачите, тягнуло його до того.

Щоб його то був прив'язав, то напевно й ноги не пожалів би і, як той лис у пастці, відкусив би ногу й таки пішов би.

Тай мистець був Іван, у

цьому ділі. Побачить видру, куну, чи іншу звірину, — вже його! Хочби й під землею сховалася, не втече.

У літі ніч і день сидів, гей та чапля, над водою. Рибу ловив. Став належати до двора й ставничий нераз засідався на Івана, та все надармо. Такий вам проворний був!

Відгрожувався та кож пан Мілер. Присягався навіть, що такі зловить того шибеника. І справді кілька ночей їздив він у дівку зі ставничим, щоб нарешті переймити Хвощука, та все кінчилось на ніч.

Аж одної ночі, коли пан відбився на човні далеченько від берега й чапував на чистому плесі, перевернулось нагло суденце. Оба зі ставничим ледви доплили до берега. Ходили потому по селі чутки, що це той окаянний Іван вліз з троцею в зубях під воду й коли на „лінію“ надіхав човен, — перевернувся його.

Та це лиш були такі чутки, бо Хвощук до цього не признався, а пан Мілер плонував на той цільний „інтерес“.

„Нехай його, каже, лихо візьме! Я вже другий раз не маю охоти купатись, бо за першим разом мало не захлиснувся.

Зрештою усеї риби не переловить!“ — І махнув рукою. А Іван ловив рибу далі.

В суті річи не був він таким лихим чоловіком. Селянам ні стебельця не порушив. Ще й помагав у потреби, бо гроші в нього були. В кого яка біда, в кого бувало худобина заслабне, той зараз клика Івана Хвощука.

Нікому не відмовив. За це всі його любили й поважали, бо не одного взяв він в оборону. Ні одно весілля, ні одні хрестини, ні одні поминки не обійшлися без Івана. Своєю веселою вдачею розвеселяв він усіх.

Дуже не любив Хвощук жидів. Та як же їх любити, — говорив — коли вони нашого чоловіка цяганяли на кожному кроці. Ось така небіжка Янклиха з сусіднього села не пустила ні одного, щоб не ошукала бодай на кілька грейцарів. Іван довго мотав собі це на вус і ще довше приобіцював, що мусить вступити їм збитка.

Аж одного дня зловив він здорового шупака, впакував у нього товстого шура й потащив до Янклихи (це було під сабом). Купила вона в нього рибу за п'ять гроші. Іван навіть і не торгувався дуже. Потому тож було смішно на три села. Жидівка від того часу й дивитись не хотіла на цього „хлопського фі-

льсофа“. Та Хвощуківце байдуже.

Не був добрим чоловіком і наш коршмар, Йосько. Ходили про нього чутки, що він купує в злодіїв крадену худобу, ріже її складки й потому продає м'ясо в поблизу якого містечку. Жалілися люди. Та щож зроблять? Ніхто не переловив Йоську на тім тайнім „гиндлю“ тай не було як зачіпити.

А тут по селах пропадала худоба, що страх. Усі стежечки ведуть до нашого села й... кінець. І в ту справу постановив Хвощук устроїти своїх „штири грейцари“. Держав слова.

Одної ночі, коли вже ціле село спало камінним сном, закралась до Йоськового господарства якась темна постать. Тихесенько підкралася до хліва й кинула собаці кусень хліба. За хвилину ця постать вийшла й попровадила жидову таки корову до стовця, що стояв під самою коршмою. Потому підійшла до вікна й тричі застукала.

„Хто там?“ — запитав наляканий голос.

„Тихо Йоську, то я, Хвощук“.

„Якої біді хочеш уночі?“

„Та тихо, Йосуню, я корову привів. Види коровеньку, то сторгуємо“.

По хвилині заскрипіли ретязі й з корими виступила худоба постать арен-

даря. На швидку руку добила ціни. Іван узяв своїх двацять ринських і пішов. Йосько іще тої самої ночі зарізав свою власну корову. Другого дня в селі люди тріскали зо сміху. Як не божився Йосько, що корову здуло й що він мусів її дорізати, не помогло.

Іван, бачите, умисно розтрубив по всьому селі про свою штучку. Показалося, що Йосько таки торгує краденою худобою і від того часу мусів він дати спокій з таким інтересом, бо булоб уже з ним круто. Хвощуківж були всі владчі, що викрив він нарешті злодія.

Такий був Іван Хвощук. Нині його могила вже десятий раз вкривається зеленою муравою. Тільки ще в околиці селах розповідують старі молодим про його дотепні пригоди.

Лопата прийшов до свого боса на свята в гості. Він трає на скрипці, то просиди його, щоб приніс зі собою скрипку. Бос грає на чельо, а його жінка на п'яніні. Грають яких п'ять хвилин, вкінці господар кидає чельо, валить спастком об стіл і кричить:

— Алеж, пане Лопата, ви весь час один так остаетесь позад мене!

— Це лише з пошанивою до вас, пане бос, лише з пошанівкою! — виправдується Лопата.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА за березень 1936 року.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for various departments.

ПРИХІД:

Table listing incoming payments and amounts.

РОЗХІД:

Table listing outgoing payments and amounts.

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Table comparing financial data across different categories.

БІЛАНС.

Table showing the balance sheet for the organization.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за березень 1936 року.

Table with columns: Відділ, Завдання, Залишок, showing financial data for the youth department.

ПРИХІД:

Table listing incoming payments for the youth department.

РОЗХІД:

Table listing outgoing payments for the youth department.

ПОШУКУЮ РОБОТУ у фермера при зарплаті домі.

Text advertisement for a job opportunity with a farmer.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

Text advertisement for a Ukrainian doctor.

ЖЕРТВИ ШЛУНКОВОГО БОЛЯ

Text advertisement for a medicine for cholera.

УВАГА! CENTRAL FALLS, R. I., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Text advertisement for a social gathering in Central Falls, R.I.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Text advertisement for a movie or play titled 'Tarzan and the Fire Gods'.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Text advertisement for a Ukrainian undertaker.

ПО ЧІМ ПІЗНАТИ ЖОНАТОГО?

Text advertisement for a service related to identifying a husband.



На здивування двадцятьох вояків Тарзан помаловав їх блискучі панцири чорною мазю, зробленою з вугля. Тепер їх блискучий метал не буде вже відбивати соняшних промінів ні відблисків полум'я ворожих вогнищ, і лучники будуть мотти підповіти під самі форти ворога.

Тарзан повів свій відділ обережно лісом. Він мав відважний плян ударити несподівано на бандитів, щоби піймати або взяти в полон Герета, бо він вірив, що без цього провідника сила ворога буде зломана.

Ударний відділ вступив у край, що оточував фортецю вброга. Успіх їх підприємства залежав від швидкості їх удару і Тарзанові подобалося, що його вояки йшли до бою спокійно, хоча вони не були вправлені до того роду війни.

Нагло один з вояків Тарзана поштовпався на камінь і впав. Його зброя задзвеніла голосно. Сторож на верху фортеці крикнув на алярі. Потім застужав машиновий кріс.

Нагло один з вояків Тарзана поштовпався на камінь і впав. Його зброя задзвеніла голосно. Сторож на верху фортеці крикнув на алярі. Потім застужав машиновий кріс.

Нагло один з вояків Тарзана поштовпався на камінь і впав. Його зброя задзвеніла голосно. Сторож на верху фортеці крикнув на алярі. Потім застужав машиновий кріс.

Нагло один з вояків Тарзана поштовпався на камінь і впав. Його зброя задзвеніла голосно. Сторож на верху фортеці крикнув на алярі. Потім застужав машиновий кріс.